

Varkenshouderij Willems Beheer BV te America

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

1 augustus 2007 / rapportnummer 1928-24

INHOUDSOPGAVE

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER	1
2. LEESWIJZER.....	2
3. ACHTERGRONDEN.....	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Wettelijk kader en beleidskader.....	2
3.3 Te nemen besluiten	3
3.4 Plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Inleiding.....	3
4.2 Voornemen	4
4.3 Referentiesituatie.....	5
4.4 Alternatieven	5
4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).....	5
5. MILIEUASPECTEN.....	6
5.1 Algemene opmerkingen.....	6
5.2 Ammoniak	6
5.3 Geurhinder	7
5.4 Luchtkwaliteit.....	8
5.4.1 Fijn stof.....	8
5.5 Mestbe- en/of -verwerkingsinstallatie.....	9
5.6 Overige aspecten.....	9
5.6.1 Geluid.....	9
5.6.2 Verkeer en vervoer.....	9
5.6.3 Energie	10
5.6.4 Veiligheid.....	10
5.6.5 Veeziekten	11
5.6.6 Water.....	11
5.6.7 Natuur.....	11
5.6.8 Landschap en Cultuurhistorie.....	12
6. VORM EN PRESENTATIE.....	12
7. OVERIGE PUNTEN.....	13

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Lijst van inspraakreacties

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Willems Beheer BV is voornemens haar bedrijf met 3.952 vleesvarkens aan de Hoebertweg 15 te America uit te breiden naar 7.000 gespeende biggen en 16.896 vleesvarkens. Daarbij wordt een vergistingsinstallatie gerealiseerd met een capaciteit van maximaal 80.000 m³ per jaar. Een warmtekrachtkoppeling zal mogelijk tevens onderdeel uitmaken van het voornemen. Bovendien is het voornemen om mest (digestaat) op de locatie te verwerken. In de nieuwe situatie zullen:

- bestaande stallen worden ingericht voor het houden van 7.000 gespeende biggen;
- twee nieuwe stallen met ieder twee verdiepingen worden gerealiseerd voor het huisvesten van 16.896 vleesvarkens. Eén stal hiervan wordt deels voor opslag van producten en als voerkeuken voor de varkens ingericht.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

In dit richtlijnenadvies geeft de Commissie aan welke informatie het MER moet bevatten. De volgende punten zijn essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als het MER niet op onderstaande punten in gaat:

- De invloed van het voornemen op de ammoniakbelasting is van groot belang voor de kwetsbare natuur. Geef in het MER daarom de bestaande en toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf, de achtergronddepositie en de gevolgen daarvan.
- Met het voornemen neemt de geuremissie toe vanuit de inrichting. Dit betekent een toename van de bestaande geurhinder in het gebied. Geef in het MER de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder.
- Beschrijf de verandering in stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de directe omgeving van het initiatief.
- Beschrijf in het MER de samenstelling van het effluent, ontstaan als gevolg van de mestverwerking of digestaatverwerking, en het effect ervan bij lozing op het oppervlaktewater.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en detailniveau.

2. LEESWIJZER

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie doet in hoofdstuk 3 aanbevelingen over de procedurele en beleidsmatige kaders voor dit project. In hoofdstuk 4 zet de Commissie uiteen welke alternatieven en varianten in het MER onderzocht moeten worden. Hoofdstuk 5 behandelt de milieueffecten.

3. ACHTERGRONDEN

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 2 van de Startnotitie. Deze kunnen overgenomen worden in het MER.

Door het bevoegd gezag is aan de initiatiefnemer op 15 mei 2001 een vergunning verleend voor het oprichten en in werking hebben van een varkenshouderij met een mestverwerkingsinstallatie aan de Hoebertweg 15 te America, gemeente Horst aan de Maas.

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

De startnotitie geeft al enige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. Ontbrekende beleid en regelgeving zijn:

- het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb) (in verband met de bepaling wie bevoegd gezag is);
- Kaderrichtlijn water;
- rapport Stallucht en Planten;
- Uitvoeringsbesluit van de Meststoffenwet (in verband met de opslagcapaciteit van mest);
- Nederlandse Emissierichtlijn (NeR) (in verband met andere emissies dan geurhinder als gevolg van mestbe- en -verwerking;
- de richtlijn Mestverwerkingsinstallaties (LA01, februari 2001);
- de handreiking (Co-)vergisting van mest (LA06, april 2005);
- Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWWD) zoals het Varkensbesluit;
- de overige documenten uit de Regeling aanwijzing BBT-documenten.

In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader worden uitgewerkt voor de randvoorwaarden die wetgeving en beleid stellen aan het voornemen.

Hierbij dient - ook gelet op het feit dat niet duidelijk is op welk moment de vergunningaanvraag zal worden ingediend - uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen van de bij de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huis-

vesting¹). Indien gebruik gemaakt wordt van interne saldering dient ook ingegaan te worden op het wettelijk kader hiervoor¹;

- de IPPC-omgevingstoets². Ga ook in op de BREF³ voor intensieve veehouderijen. Hierbij dient eveneens het scenario te worden uitgewerkt indien besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer plaatsvindt na oktober 2007.

3.3 Te nemen besluiten

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning.

Indien er sprake kan zijn van effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswetvergunning benodigd (zie par. 5.7.7 van dit advies).

3.4 Plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.

Om de beoogde bedrijfsuitbreiding door middel van de oprichting van twee nieuwe vleesvarkensstallen en de vergistingsinstallatie te kunnen realiseren is partiële bestemmingsplanwijziging nodig.

In het geval dat een planwijziging moet worden uitgevoerd, is deze planwijziging plan-m.e.r.-plichtig, op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zoals dat geldt sinds 28 september 2006. De Commissie adviseert bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop besluit- m.e.r. en plan- m.e.r. worden uitgevoerd. De Commissie adviseert besluit- m.e.r. en plan- m.e.r. zo mogelijk met elkaar te combineren, aangezien de inhoudelijke vereisten vrijwel gelijk zijn.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Inleiding

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van het voornemen. Het voorkeursalternatief en de andere alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Onderbouw in het MER de voorgenomen uitbreiding en in het bijzonder het gewenste aantal dieren op de locatie.

Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moeten onderdeel vormen van de beschrijving.

¹ In het Staatsblad van 27 maart 2007, nr. 61/pag. 12 is het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (interne saldering) gepubliceerd.

² Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

³ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

4.2 Voornemen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van het voornemen op te nemen:

- het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- de uitvoering van de inrichting (per diercategorie) inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen⁴, rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en het gekozen voersysteem;
- de plaatsing en hoogte van de emissiepunten en, ingeval van de toepassing van luchtwassers, ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) worden aangegeven;
- geef in het MER duidelijk de aard en de hoeveelheid bijproducten en andere voedercomponenten ten behoeve van de voerproductie aan die maximaal worden opgeslagen binnen de inrichting en de jaarlijkse doorzet van deze producten. Betrek daarbij de wijze waarop de dieren worden gevoerd (droog- en brijvoer);
- het type vergistingsinstallatie, de locatie en omvang van die installatie, het te realiseren vergistingsproces⁵ en indien van toepassing de toe te voegen (co-)producten. Van co-producten dient ook de wijze van opslag met de bijbehorende opslagcapaciteit en de jaarlijkse doorzet te worden aangegeven. Beschrijf tevens wat de technische uitvoering van de installatie is;
- de wijze en capaciteit van de mestverwerking mede gelet op de drempelwaarde voor m.e.r.-beoordeling;
- de aard en de hoeveelheid producten die worden opgeslagen in het gedeelte van een van de nieuw te bouwen vleesvarkensstallen;
- op welke wijze ervoor gezorgd wordt dat de overlast van vliegen of andere insecten tot een minimum beperkt blijft⁶.

In het MER dient een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning.

Het is van belang om in de beschrijving van de voorgenomen activiteit expliciet te maken wat de initiatiefnemer aan maatregelen treft om de milieueffecten te minimaliseren.

⁴ Hierbij dient rekening te worden gehouden met het Varkenbesluit.

⁵ Hierbij dient in ieder geval betrokken te worden: de wijze van opslag en de opslagcapaciteit van de grondstoffen voor de mestvergisting, de hoeveelheden te verwerken mest en hun herkomst, de hoeveelheden toe te voegen stoffen (mest en co-producten), hun herkomst en de eventueel noodzakelijke voorbewerking en de hoeveelheden restproducten van het verwerkte digestaat en hun bestemming.

⁶ Inspraakreacties nr. 1, 2, 3, 4, 5 en 10 handelen over de overlast die vliegen kunnen veroorzaken.

4.3 Referentiesituatie

De Commissie adviseert de actuele milieusituatie voor de varkenshouderij, op basis van primair de feitelijke dieraantallen, als basis te gebruiken voor de beschrijving van de referentiesituatie. Daarnaast moet een tweede referentiesituatie worden uitgewerkt voor de vergunde dieraantallen, indien dit afwijkt van de feitelijke dieraantallen. In de referentiesituatie moeten de bekende autonome ontwikkelingen worden meegenomen tot 2015. Dat wil zeggen dat tevens rekening dient te worden gehouden met de bedrijfsvoering na 30 oktober 2007, waarbij wordt voldaan aan de IPPC-regelgeving. Met betrekking tot de bestaande inrichting dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat dit gedeelte van de inrichting ook dient te voldoen aan de best beschikbare techniek zoals is omschreven in artikel 8.11 lid 3 Wet milieubeheer.

4.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voornemen. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) (en eventuele andere alternatieven) en een referentiesituatie.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)⁷ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan ook verder gaan dan de inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

⁷ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb. 2005, 527).

Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door:

- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
- een emissiearm huisvestingssysteem, in combinatie met een luchtwasser;
- mestvergisting, mest-/digestaatverwerking, warmteterugwinning in combinatie met warmtekracht koppeling.

Betrek in de uitwerking van het MMA ook het aspect dierenwelzijn.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende maatregelen⁸;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur⁹;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur, fijn stof en verkeersbewegingen. Voor de overige punten kan volstaan worden met een kwalitatieve beschrijving van de effecten.

5.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen¹⁰, wat de afstand tot het bedrijf is, of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen en in het bijzonder of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ga daarbij in het bijzonder in op de Deurnesche Peel. Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhoudingdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke? Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de huidige en de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en -indien beschikbaar- de gegevens van de provincie Limburg;

⁸ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemisatie door inpandig laden en lossen.

⁹ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

¹⁰ Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de verzuringsgevoelige gebieden die geen bescherming in het kader van de Wav genieten. Dit laatste is nodig omdat niet duidelijk is of vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn geheel juist in de Wav zijn geïmplementeerd.

- de autonome ontwikkeling van de ammoniakemissie en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven. De startnotitie beschrijft momenteel enkel de ammoniakemissie volgens de milieuvergunning;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de voor verzuringsgevoelige gebieden;
- bij uitvoering van de alternatieven de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op voor verzuringsgevoelige gebieden via de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Uav) uit de Interimwet ammoniak en veehouderij;
- geef specifiek voor Natura 2000-gebied de Deurnesche Peel/Mariapeel via een verspreidingsmodel aan welke ammoniakdepositie te verwachten is.

Naast indirecte schade door vermesting en verzuring van natuurgebieden, kan ammoniakdepositie op bepaalde gewassen leiden tot directe ammoniakschade¹¹.

Beschrijf in het MER of in de directe omgeving gewassen, met name kasgewassen, fruit en coniferen, aanwezig zijn die als gevoelig voor directe ammoniakschade kunnen worden aangemerkt.

5.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten¹² in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden. Maak daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich kunnen voordoen;
- geef in de MER ook een indicatieve geurcontour aan van de vergistingsinstallatie en de mest-/digestaatverwerkingsinstallatie¹³;
- ga in op hoeveelheid en op de keuze van het soort voer (zoals natte of droge bij- en co-producten) en de gevolgen hiervan voor de geuremissie en geurhinder;
- Geef daarnaast inzicht in de geurbeleving op en in de directe nabijheid van de inrichting door middel van een omgevingstoets¹⁴ op basis van een verspreidingsmodel (V-stacks gebied).

¹¹ Inspraakreacties 5, 10 en 13 handelt over de gevolgen van directe ammoniak schade aan gewassen.

¹² Betrek bij deze objecten ook de kassen en de geplande champignonkwekerij (inspraakreacties 5, 6 en 10).

¹³ De inspraakreacties 3, 4, 5, 6, 7, 10 en 13 verwachten van de mestvergisting en -verwerking ook de nodige geuroverlast.

¹⁴ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van de geur (cumulatieve geurhinder).

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹⁵;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief met bijbehorende vergistingsinstallatie en mest-/digestaatverwerkingsinstallatie, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting en,
- in het geval overschrijding van de grenswaarden optreedt, de mogelijke maatregelen om de stofemissies te reduceren zodat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005).

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreden zullen worden, de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Blk 2005. Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹⁶;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005¹⁷.

¹⁵ De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

¹⁶ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

¹⁷ Vanwege de heersende problematiek t.a.v. fijn stof en het feit dat intensieve veehouderijen een belangrijke bron van fijn stof zijn, wordt fijn stof (PM₁₀) met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit het Blk 2005 moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen.

5.5 Mestbe- en/of -verwerkingsinstallatie

Geef in het MER kwantitatief de uitstoot aan van de mestbe- en -verwerking¹⁸. Ga daarbij in op de milieueffecten voor de stoffen zoals genoemd in de Nederlandse emissierichtlijnen (NeR) en het Besluit luchtkwaliteit 2005. Hierbij moet worden beschreven de te verwachten effecten voor het milieu.

5.6 Overige aspecten

5.6.1 Geluid

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie inclusief verpompen van mest, het transport van co-producten naar de vergister en het verwerken van de mest of digestaat van de vergister en de geluidsproductie van de voerinstallaties;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
 - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- de mate waarin geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen;
- de geluidsemissie uit overige installaties, zoals o.a. afkomstig tijdens de mestbe- en -verwerking, etc.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten door bijvoorbeeld seizoensdrukte. Ga in op de geluidseffecten van het voornemen door de extra verkeersbewegingen die de voorgenomen activiteit met zich meebrengt. Kijk hierbij in het bijzonder naar het effect van deze verkeersbewegingen (bijvoorbeeld remmend en optrekkend vrachtverkeer). Maak daarbij inzichtelijk of aan- en afvoer van buiten de inrichting te verwachten is, in verband met de mestbe- en/of -verwerking.

5.6.2 Verkeer en vervoer

Ga in op de mogelijke milieugevolgen van verkeer en vervoer. Geef kwantitatief de verwachte aantallen verkeersbewegingen en ga in op de herkomst en bestemming¹⁹.

Ga verder in op de effecten van verkeer en vervoer op de luchtkwaliteit. In paragraaf 5.4 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot luchtkwaliteit. De informatie in paragraaf 5.4 dient ook gebruikt te worden bij de

¹⁸ In de startnotitie is alleen de mestvergistingsinstallatie aangegeven. Indien het digestaat nog behandeld wordt voordat het de inrichting verlaat dient dit ook in de MER te worden beschreven. De milieugevolgen van de behandeling van het digestaat dienen dan te worden benoemd.

¹⁹ Inspraakreacties 3, 4, 5, 7 en 10 een mondeling ingebrachte inspraakreactie handelen over de aandacht die geschonken moet worden aan de extra aan- en afvoerbewegingen.

afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd. Besteed daarbij ook aandacht aan de verkeersaanzuigende werking van het voornemen.

Geef ook een kwalitatieve beschrijving van de gevolgen op de verkeersveiligheid. Onderzoek welke risico's het verkeer met zich meebrengt voor andere en niet-weggebruikers, zoals spelende kinderen, omwonenden etc²⁰. Beschrijf met welke maatregelen de risico's voor deze groepen kunnen worden verminderd.

Indien er bebouwing binnen 10 à 20 meter van de weg staat, ga dan voor de verschillende routes in op de mogelijke effecten van trillingen. Als het project binnen praktijkcriteria²¹ blijft, dan is geen gedetailleerd onderzoek noodzakelijk.

5.6.3 Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

Beschrijf ten slotte de ambitie op het gebied van energiebesparing en beschrijf indien aan de orde de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht en waarvoor deze vrijkomende energie benut wordt (energiebalans). Beschrijf daarbij in ieder geval welke energiebesparing wordt verwacht door toepassing van de mestvergistingsinstallatie. Hierbij moet worden beschreven de te verwachten effecten voor het milieu.

5.6.4 Veiligheid

Ga in de beschrijving van de veiligheid ook in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische of combinatieluchtwassers worden besproken.

Geef een beschrijving van de risico's gerelateerd aan de opslag van de diverse producten voor de mestbe- en/of -verwerking. Geef tevens een beschrijving van de risico's gerelateerd aan de gasopslag voor de mestbe- en/of -verwerking²². Ga daarbij ook in op de plaatsing en zonering van een noodfakkel.

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

²⁰ Inspraakreactie nr. 1 handelt over de gevaren van het vrachtverkeer voor schoolgaande kinderen.

²¹ Er zijn geen wettelijke normen voor trillingen. Praktijkcriteria ("expert judgement") waarbij geen voelbare trillingen in woningen zullen optreden zijn:

- rijsnelheid zwaar verkeer < 30 km/uur, afstand tot woningen > 20m en geen oneffenheden in de weg zoals drempels;
- rijsnelheid zwaar verkeer > 50 km/uur, afstand tot woningen > 50m en geen oneffenheden in de weg zoals drempels;
- voor licht verkeer zijn er in het geheel geen criteria.

²² Inspraakreactie 13 vraagt specifiek aandacht voor de hoe de veiligheid voor de omgeving wordt gewaarborgd bij bijvoorbeeld ontploffingsgevaar.

5.6.5 **Veeziekten**

Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van Veewetziekten, een vervoers- of exportverbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen, ook in relatie tot de eventuele noodzaak om mest langer op te slaan.

5.6.6 **Water**

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Besteed daarbij aandacht aan:

- de waterinfiltratie in het gebied. Breng hiervoor de waterdoorlatendheid van de bodem in beeld;
- maatregelen om te waarborgen dat afstromend hemelwater schoon blijft.

Tijdens het verwerken van de mest/digestaat komt naast een dikke fractie ook een dunne fractie (effluent) vrij. Het voornemen is om dit effluent dusdanig te zuiveren dat daardoor lozing op het oppervlaktewater mogelijk wordt. Beschrijf in het MER de samenstelling van het effluent, ontstaan als gevolg van de mestverwerking en het effect ervan bij lozing op het oppervlaktewater. Hierbij geldt de Kaderrichtlijn Water het referentiekader²³.

Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel water via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Geef aan hoe reinigings-, spoel- en regenwater worden afgevoerd.

5.6.7 **Natuur**

In paragraaf 5.1 en 5.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 5.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in deze subparagraaf wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van het voornemen op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden (Deurnesche Peel/Mariapeel) en EHS-gebieden. Het bedrijf kan invloed hebben op dergelijke gebieden ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving²⁴.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verbo-

²³ Inspraakreactie 14 vraagt specifieke aandacht voor kwaliteit van het te lozen water op het oppervlaktewater van de mestverwerkingsinstallatie.

²⁴ Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

den gedragingen. In het MER kan daartoe worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen.

De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

Om te bepalen of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt. Afhankelijk van de conclusie is er mogelijk een ontheffingsverzoek op grond van artikel 75 Ffw noodzakelijk.

5.6.8 Landschap en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen, karakteristieke houtwallen etc. Neem in het MER een beschrijving op van de archeologische verwachtingswaarden, cultuurhistorische waarden en landschapselementen, als basis voor de effectbeschrijving van alternatieven en varianten. Indien er mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn, dient dit door middel van inventariserend veldonderzoek verder in beeld te worden gebracht. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt zullen worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk²⁵ kan worden ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

6. VORM EN PRESENTATIE

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieu-informatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Verder wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;

²⁵ In de inspraakreacties 2 en 6 wordt expliciet aandacht gevraagd voor de inpassing van de inrichting in de omgeving.

- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

7. OVERIGE PUNTEN

Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Besteed aandacht aan de wijze van controle en werking van de inrichting²⁶ met name op het systeem van mestbe- en -verwerking alsook de storingsgevoeligheid en de gevolgen van niet goed functioneren van het systeem.

Besteed expliciet aandacht aan de lozing van het effluent op het oppervlaktewater.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

²⁶ Inspraakreactie nr. 6 handelt over controle en werking van de inrichting. Verder wordt in de inspraakreacties 2, 4, 5, 6, 10 en 11 aangehaald dat de huidige inrichting reeds stankoverlast veroorzaakt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Willems Beheer B.V.

Bevoegd gezag: het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg

Besluit: vergunningverlening ingevolge Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C.14.0

Activiteit: uitbreiden varkenshouderij

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Zie bijlage 2

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Regionale dagbladen en huis aan huis bladen

advies aanvraag: 22 mei 2007

ter inzage legging: 31 mei 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 1 augustus 2007

Bijzonderheden:

Willems Beheer BV is voornemens haar bedrijf met 3.952 vleesvarkens naar 7.000 gespeende biggen en 16.896 vleesvarkens uit te breiden. Daarbij wordt tevens een vergistingsinstallatie gerealiseerd met een capaciteit van maximaal 80.000 m³ per jaar. Willems Beheer BV heeft al ervaring met het verwerken van mest door middel van filtratietechnieken en omgekeerde osmose. Mogelijk wordt een warmtekrachtkoppeling toegepast voor het opwekken van elektriciteit uit biogas. Een andere mogelijkheid is rechtstreeks leveren van het biogas aan het aardgasnetwerk. Het digestaat wat ontstaat bij vergisting wordt verder bewerkt. Deze bewerking bestaat uit de volgende stappen:

- mestscheiding met behulp van een dekanter;
- ultrafiltratie en,
- omgekeerde osmose.

De dikke fractie welke ontstaat bij de mestscheiding wordt verder gedroogd, waardoor een product ontstaat met ongeveer 90% droge stof. Op de andere stroom van de mestscheider wordt ultrafiltratie toegepast. De organische stof die hierbij ontstaat gaat weer terug naar de vergister. De andere stroom wordt door middel van omgekeerde osmose omgezet in schoon water en een kunstmestvervanger.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks (werkgroepsecretaris)

ing. M. Pijnenburg

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties

1. Fam. Koek, America
2. Fam. Janssen, America
3. Stichting Rechtsbijstand te Tilburg, namens de heer G.H.M. Janssen, America
4. Fam. A.J.B. Derix, America
5. Kwekerij Felix M. bv en fam. de Groot, America
6. mr. C.J. Driessen, advocaat te Beers, namens Holding Jansen Hermans b.v.,
mw. E.J.M. Hermans en de heer P.M.M. Jansen, Horst
7. P. Huijden en T. Vullings, Meterik
8. A. Groesz, America
9. P. Vink, America (mondeling)
10. M&D van der Hulst Rozen VOF, Meterik
11. Potplantenkwekerij Van Riet, America
12. Gemeente Horst aan de Maas, Horst
13. H. Geuijen en ook namens Guijen-Peeters Kwekerijen en De Hoebert Kwekerij,
America
14. Waterschap Peel en Maasvallei, Roermond
15. Verslag informatieavond (mondelinge reacties ontvangen van H. Engels en
Chr. Heijnen)

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij
Willems Beheer BV te America**

Willems Beheer BV is voornemens haar bedrijf met 3.952 vleesvarkens aan de Hoebertweg 15 te America uit te breiden naar 7.000 gespeende biggen en 16.896 vleesvarkens. Daarbij wordt een vergistingsinstallatie gerealiseerd met een capaciteit van maximaal 80.000 m³ per jaar. Een warmtekrachtkoppeling zal mogelijk tevens onderdeel uitmaken van het voornemen. Bovendien is het voornemen om mest (digestaat) op de locatie te verwerken.

ISBN: 978-90-421-2202-4